

Вх. № 215/к.о. 30/92
Дата 16.12.1992 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСЕДАТЕЛ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
№ 102-01-205
16.12.1992 г.
СОФИЯ

Борислав
Н.Н. АПФН МАНОВ
16.12.92
16.12.92

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

СТ А Н О В И Щ Е

по к.д. 30/92, обсъдено и прието на
Председателски съвет на 36-то Народно събрание,
състоял се на 15 декември 1992 г.

С определение от 8 декември 1992 г. Конституционният съд е конституирал като заинтересована страна по к.д. 30/92 и Народното събрание, което представя настоящото становище в това си качество.

Конституционното дело е образувано за тълкуване на чл.99 от Конституцията въз основа на две искания - от група народни представители и от главния прокурор. С посоченото определение на съда е преценено, че предметът на второто искане се обхваща от предмета на първото и е извършено присъединяване за съвместно разглеждане и решаване на делата.

Въпросите, по които се иска тълкуване, са формулирани в три групи: 1) по съставяне на правителство; 2) по правомощията и срока на служебното правителство; 3) по правния статус на Народното събрание след разпускането му по чл.99, ал.5 от Конституцията.

Настоящото становище е съсредоточено главно върху въпроси от третата група - относно правния статус на парламента, разпуснат на основание чл.99, ал.5.

Главният въпрос, който доминира и в двете искания, е дали с разпускането на Народното събрание се прекратяват автоматично пълномощията на народните представители. Становището се абстрахира от малките подвъпроси, които представляват частични казуси и чийто отговор се съдържа в отговора на главния въпрос. Становището се въздържа и от коментар спрямо аргументите, сочени в двете искания.

За да се отговори на поставения по-горе "главен въпрос", следва да се потърси смисълът, вложен в института на "разпускането" по чл.99, ал.5.

1. Конституцията предвижда случаи на "нормално" разпускане на Народното събрание - при изтичане на срока, за който е избрано Народното събрание (чл.64, ал.1 и 3) и при окончателното произнасяне на Великото Народно събрание по предмета, за който е било избрано (чл.162, ал.3). В тези два случая Народното събрание/Великото Народно събрание **се саморазпуска**, след като си е свършило работата, за която е избрано. Затова и в двата случая пълномощията на народните представители се прекратяват с разпускането. Конституцията и в двата случая е ясна и категорична.

2. Съвсем друго е положението в хипотезата на чл.99, ал.5. Тук Народното събрание не се саморазпуска. **То бива разпуснато "отвън"** с указ на държавния глава поради това, че не си е свършило работата или по-точно - че не е могло да формира правителство. А в една държава с парламентарно управление подкрепата на парламента в полза на правителството е носещата греда в цялата държавна сграда. Когато такава подкрепа не е налице, се задейства "разпускането" като крайно средство.

Но за разлика от саморазпускането по чл.64, разпускането по чл.99, ал.5 става в условия, когато държавата е без пълноценно правителство, което да осъществява вътрешната и външната ѝ политика в нейната пълнота. Поради това Конституцията, за разлика от случаите на саморазпускане, не постановява, че пълномощията на народните представители се прекратяват с разпускането. Защото при тези усложнени условия пълномощията на народните представители **не се прекратяват, а спират да се осъществяват. Те се намират в едно латентно, "спящо" състояние**, от което могат да "бъдат събудени" в случаите на извънредно положение, предвидени в чл.100, ал.5.

3. "Разпускането" по чл.99, ал.5 се отличава качествено и от **"ваканцията"** на Народното събрание по смисъла на чл.30 и сл. от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. През ваканцията Народното събрание също не заседава,

но може винаги да бъде свикано от субектите по чл.73 и да осъществява законодателна, контролна и други дейности.

Разпуснатото Народно събрание в хипотезата на чл.99, ал.5 може да бъде свикано само при обстоятелствата, налагащи въвеждане на военно или друго извънредно положение, предвидено от чл.100, ал.5. Това е така, защото разпуснатото Народно събрание не може да осъществява мандата си по начин, по който го е правило преди разпускането. Ефективното упражняване на мандата сега е само в условия на извънредност и има обезпечаващ характер.

Но точно предвид особената важност на решенията, вземани в условията на извънредност, народните представители трябва да разполагат със своите пълномощия в тяхната пълнота, т.е. с всички техни елементи: несъвместимост със заемане на държавна служба, възнаграждение, имунитет, право на оставка и др.

Заключение: С разпускането на Народното събрание по чл.99, ал.5 от Конституцията мандатът на народните представители не се прекратява. Същото важи с пълна сила и за неговите елементи.

София, 15 декември 1992 г.

Александър Йорданов
Председател на
Народното събрание